

šeno perilo. »Aha! Prav kaj takega iščem!« In temeljito si je obrisal roko v sijoče belo starkino rjuho.

In zdaj! Zdaj: to vendarle ni bila prazna, plehka tekočina; to vendarle ni bilo zgolj sokrvica! Bila je živa, zares živa kri, kajti z bleščeče ploskve se je proti soncu mrko zagledal velik črn madež.

PET PESMI

Stevan Raičković

DALJNO SAMOTNO DREVO

Daljno samotno drevo
daljno samotno drevo
kdo ve čez koliko voda
in gora
si ti moja prava pesem.

Do tebe prispela je moja tišina
vsa samotna
in pusta.

Upiram pogled v tvoje veje, večno,
ves plav
od daljave.

Bom li čez vodo svojega joka
bom čez goro bolečine
enkrat
vsaj enkrat
zvil tvojo vejo
daljno samotno drevo
daljno samotno drevo.

VRAČAM SE K SVOJIM VRATOM

Vračam se v noč po ulici k svojim vratom.
Dolgo se vračam po ulici. Ulica je prazna kot votel kanal.
Skoz neko noč prenašam čelo zlato.
Skoz neko noč sem motni val.

Daj mi pesem, ki jo bom v taki noči prepeval!
Pesem, kjer so besede kot drevje resnične.
Daj mi pesem, ki ni papirno cvetličje!
Plamen v prazne roke, da bom tiho zgoreval!

Kolikor dolga je ulica, toliko hiše molčijo.
Pesem resničnejšo kot so roke razodeni!
Glej, dvigam ti roko v čas, v praznino nedotakljivo.
Roko mi v zvoke spremeni!

Vedno me s tega zidu sadrene oči motrijo.
Pod njimi okamenim, ker so moje besede tihe.
Daj mi besedo ogromno in kot nebesni lok vitko,
da jo izrečem v strašni sadreni sluh! Daj mi vzdihe!

Kje si najgloblja pesem, moja kri zate prosi!
Iz savane priplavaj, iz bambusa, iz spanja slona!
Pesem, vsi, ki spe in na sanjske otoke jih nosi,
padi na moja usta, naj bodo zvonovi iz brona!

Zlomljen: daj pesem, čeprav bo tiha in zlata!
Pesem kakor bršljanov list in besede kot kaplje!
Dolgo se vračam. Daj pesem! O, votli kanal jo utaplja
in v najbolj oddaljeno zvezdo se selijo moja vrata.

USPAVANKA ZA POZABLJENI PEJSAŽ

Naj zdaj počiva nizki nagniti plot
če še živi njegov nejasni trikotnik
med topoloma
od katerih je eden bil nižji
in zaman kodrav. To je bilo
ob tračnicah ki me niso poglej

nikamor privedle. (Poglej
 z rokami v žepu stojim naslonjen na zid
 na veliko vlažno liso pepelnatega ometa
 ki se kruši kot pesek
 skozi prste). Sončnice so segnile
 od snega in od vetra
 in malo od ptic. Mlaka s kalno ilnato vodo
 je kot motni metulj odšla v sonce. Smešna žaba
 je odletela pod perjem
 štoklje
 na dimnik. Plot so raznašali na ramenih
 zgrbljeni
 v mrak. To je bilo
 ob tračnicah ki me niso poglej
 nikamor privedle. (Poglej
 z rokami v žepu stojim naslonjen na zid življenja
 ki se kruši kot pesek
 skozi prste.)

NOVEMBER

Jesen prihaja v mesto od tiste strani, kjer je voda
 in kjer je trava in steblo. Tam stoji tudi klop,
 od zaljublencev zapuščena.

Ljubezen nima več strehe.

To so preproste stvari in se ponavljajo. Postale so že
 običajne v naši navadi, kot snemamo klobuk ali
 kot »Dobro jutro, kako je« ali »Dajte mi časopis«
 ali tako nekako, samo bolj žalostno.

Ko jesen prihaja v mesto, potrka tudi na vrata moje pesmi,
 gre skozi pusti hodnik in se naseli v srcu.

Najprej tiho po sobah razmešča prinesene stvari
 (stroga in vestna pri opravi).

Nato prekriža roke in me gleda v oči.

Potem se zazdi, da to niti ni tako preprosto kot »Dajte mi časopis«
 ali tako nekako, samo bolj žalostno.

Čevljar stoji med vrati majhne delavnice in misli na zavoženo življenje.
 Onstran zadnjih zidov, na ledini, kopljejo vojaki manevrski rov
 in prekopana zemlja je črna od vlage. Neopazno oddaljen in čisto

opazno zamišljen

častnik nižjega čina, vendar že siv: se spominja legende o vojskovodji.

Ženska v dvonadstropnici onkraj ceste gleda rdečkasti list, kako plava,
in se skuša spomniti na podrobnosti: tako se je vzpenjal po stopnicah
in slično odhajal v polnoč. (Sicer: vse pohištvo tone v meglo
klimakterija.)

Pesnik, ki ni hotel več biti nežen, je spet prelomil prisego
in piše cikel o listju.

Sicer je vse običajno.

Ljudje se odkrivajo in govore »Dobro jutro«.

Trg se seli v košarice iz tankega šibja, ki križarijo.

Nihče ni opazil, kdaj se je odgrnila zavesa,

vendar se zdaj dobro vidi, da nekdo gleda skozi šipo.

Po pločnikih pometači vlačijo »opeko« za ovenelo zlato piramido
in otroci žgo kadilnico iz listja.

MESTO ALI POLNOČ

Čakal si polnoč
tako nekam nenavadno
kot da bi čakal nekoga živega
kot da se bo prikazala na koncu ulice
ali za tem vogalom
z onega okna.

Čakal si polnoč
bogve zakaj:
da bi se mesto zmirilo menda
ljudje trdno pozaspali
da bi se šumi zavlekli v svoje škatle za šume morda
ptice — v svoje škatle ki se ne zapirajo
a ti bi bedel
in poslušal svoje korake kot dneve ki si jih prebil.

Čakal si polnoč.

In glej zdaj poslušaj svoj korak:
nekam preveč enakomerno odmeva
preveč enakomerno
kot ura
(tista cenena budilka ki si jo v krpe zavijal
in prestavljal
da ne bi slišal)
ki si od nje pobegnil.

A kam?

Kam si pritaval
daleč
da se tako neskončno in faraonsko topo naspiš?

Nisi morda hrepenel
hotel
in skrivno zamislil:
ko bodo vsi najbolj trudni — da boš ti najbolj svež
in to zaspalo mesto odneseš
in premestiš?

Kam si pritaval
opolnoči
kot da je čas za sprehode?

Da bi se norčeval
iz življenja
iz pesmi.
Morda iz samote?

Čakal si polnoč...

Daljno je to mesto
in staro
z nekakšno monotono zgodovino
z golobi
in spomenikom

z nekim osvetljenim oknom.

Prevedel Kajetan Kovič